

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 392/2014-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 23. júla 2014 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza (sudca spravodajca), zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Sergeja Kohuta predbežne prerokoval sťažnosť L. S., zastúpenej advokátkou JUDr. Darinou Solárovou, Škultétyho 3, Košice, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Co 557/2013 a jeho rozsudkom z 18. marca 2014, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť L. S. o d m i e t a ako neprípustnú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 19. júna 2014 doručená sťažnosť L. S. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátkou JUDr. Darinou Solárovou, Škultétyho 3, Košice, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva

na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Co 557/2013 (ďalej aj „napadnuté konanie“) a jeho rozsudkom z 18. marca 2014 (ďalej aj „napadnutý rozsudok“).

Zo sťažnosti a z príloh k nej priložených vyplýva, že sťažovateľka sa žalobou doručenou Okresnému súdu Košice I (ďalej len „okresný súd“) 21. novembra 2012 doplnenou 15. februára 2013 a 4. júna 2013 domáhala určenia, že je výlučnou vlastníčkou bližšie v žalobe špecifikovanej nehnuteľnosti, a zároveň určenia, že zmluva o pôžičke z 10. apríla 2007 uzavretá medzi sťažovateľkou a žalovaným v 3. rade je absolútne neplatná, že zmluva o pôžičke z 15. augusta 2007 uzavretá medzi ňou a žalovaným v 2. rade je neplatná a že lízingová zmluva z 13. novembra 2007 uzavretá taktiež medzi ňou a žalovaným v 2. rade je neplatná (ďalej len „žaloba“). Okresný súd rozsudkom sp. zn. 17 C 324/2012 zo 4. júna 2012 (ďalej len „rozsudok zo 4. júna 2012“) konanie v častiach o určenie neplatnosti zmluvy o pôžičke z 10. apríla 2007 a z 15. augusta 2007 a o určenie neplatnosti lízingovej zmluvy z 13. novembra 2007 zastavil a vo zvyšnej časti žalobu zamietol. Krajský súd na základe sťažovateľkou podaného odvolania rozsudok okresného súdu zo 4. júna 2012 potvrdil a odvolacie konanie v časti výroku o neplatnosť lízingovej zmluvy z 13. novembra 2007 zastavil a náhradu trov odvolacieho konania účastníkom nepriznal.

Sťažovateľka v sťažnosti predovšetkým uvádza, že

„Súdy sa právne nevysporiadali:

- s otázkou neplatnosti, resp. platnosti prevodu nehnuteľností zo sťažovateľky na nebankovú spoločnosť — M., s. r. o. a z nebankovej spoločnosti — žalovaného v 2. rade na žalovanú v 1. rade,

- s otázkou ceny bytu, za akú ho získala žalovaná v 1. rade.

Krajský súd v Košiciach, ako súd odvolací sa nevysporiadal ani s týmito otázkami, ani s nedostatočným odôvodnením súdu prvého stupňa v otázke prevodu nehnuteľností a kúpnej ceny za sporné nehnuteľnosti. Krajský súd v Košiciach sa nevysporiadal ani s návrhom žalobkyne na vykonanie dôkazov - výsluchu svedkov, ktoré nemohla nie z

vlastnej viny v konaní pre súdom prvého stupňa navrhnutí. A to aj napriek tomu, že význam ich výpovede pre vec samu odvolaciu súdu dostatočným spôsobom odôvodnila. Podľa názoru sťažovateľky, jej bola odňatá možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f) O. s. p. Správnemu postupu odvolacieho súdu by totiž zodpovedalo, keby bol doplnil dokazovanie vykonaním navrhnutých výsluchov, a to buď na odvolacom pojednávaní, alebo prostredníctvom súdu prvého stupňa s vytvorením možnosti účastníkov sa k nemu vyjadriť, alebo aby v odôvodnení svojho rozsudku uviedol dôvody, pre ktoré nie je potrebné tento dôkaz vykonať.“.

Na základe uvedených skutočností sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„Krajský súd Košice, v konaní vedenom pod sp. zn.: 5 Co/557/2013 porušil základné právo sťažovateľky zaručené čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a to tým spôsobom, že jej odňal možnosť konať pre súdom a čl. 6. ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv na to, aby jej záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jej občianskych právach alebo záväzkoch.

Ústavný súd SR rozhodnutie oboch súdov zrušuje a vec vracia na ďalšie konanie.

Okresný súd Košice I je povinný vyplatiť sťažovateľke trovy právnych služieb vo výške 284,08 €.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu

Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že proti napadnutému rozsudku krajského súdu podala sťažovateľka 5. mája 2014 dovolanie, o ktorom do dňa predbežného prerokovania sťažnosti Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd ešte nerozhodol.

Pri posudzovaní sťažnosti ústavný súd vychádzal z princípu subsidiarity, na ktorom je založená jeho právomoc rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Zmysel a účel subsidiárneho postavenia ústavného súdu pri ochrane základných práv a slobôd spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy vecí nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Právomoc ústavného súdu predstavuje v tomto kontexte ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorej uplatnenie nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 467/2013).

V danom prípade sťažovateľka subsidiárne postavenie ústavného súdu pri ochrane základných práv a slobôd akceptovala tým, že podala vo svojej veci dovolanie (5. mája 2014) ešte predtým, ako podala sťažnosť ústavnému súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy.

Ústavný súd v tejto súvislosti odkazuje aj na svoju doterajšiu judikatúru (m. m. IV. ÚS 177/05), podľa ktorej vyčerpaním opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov, nemožno rozumieť už samotné podanie posledného z nich oprávnenou osobou, ale až rozhodnutie o ňom príslušným orgánom. V okolnostiach prípadu sťažovateľka podaním dovolania, ako aj podaním sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy vedome vytvorila stav, keď by o jej veci mali súbežne rozhodovať dva orgány súdneho typu (Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd a ústavný súd), čo nie je v podmienkach právneho štátu rešpektujúceho princíp právnej istoty prijateľné. Vzhľadom na skutočnosť, že uplatnenie právomoci dovolacieho súdu vo veci sťažovateľky predchádza uplatneniu právomoci ústavného súdu, možno považovať podanie sťažnosti ústavnému súdu ešte pred rozhodnutím dovolacieho súdu ako predčasné (m. m. IV. ÚS 142/2010).

V judikatúre ústavného súdu sa aj pod vplyvom judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva ustálil právny názor (napr. I. ÚS 169/09, I. ÚS 289/09), podľa ktorého v prípade podania mimoriadneho opravného prostriedku (dovolania) a súbežne podanej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je takáto sťažnosť považovaná za prípustnú až po rozhodnutí o dovolaní. Zároveň ústavný súd v tejto súvislosti vo svojej judikatúre uvádza (napr. m. m. I. ÚS 184/09, I. ÚS 237/09, I. ÚS 239/09, IV. ÚS 49/2010, IV. ÚS 453/2010), že lehota na prípadné podanie sťažnosti po rozhodnutí o dovolaní bude považovaná v zásade za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu, s výnimkou prípadov, keď to konkrétne okolnosti veci zjavne vylučujú. Nie je preto dôvodné, aby sťažovateľka v prípade podania dovolania podala zároveň aj sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, pretože aj za predpokladu, že by dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie nie je prípustné, nemožno sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy smerujúcu proti rozhodnutiu, ktoré predchádzalo rozhodnutiu dovolacieho súdu, odmietnuť pre jej oneskorenosť (porovnaj k tomu aj rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 8. 11. 2007 vo veci Soffer proti Českej republike, sťažnosť č. 31419/04, alebo rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 12. 11. 2002 vo veci Zvolský a Zvolská verzus Česká republika, sťažnosť č. 46129/99, a jeho body 51, 53, 54).

Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosť sťažovateľky uplatnením zásady *ratione temporis* odmietol ako neprípustnú podľa § 53 ods. 1 v spojení s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. júla 2014